

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske, člana 40. stav 5. i člana 60. stav 1. tač. a) i b) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 21. aprila 2022. godine, d o n i o j e

ODLUKU

Utvrđuje se da Pravilnik o ućlanjenju u Boraćku organizaciju općtine Pale broj: 315-5/15 nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske i Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 52/01 i 42/05).

O b r a z l o Ź e n j e

Radosav Źivković iz Pala dao je Ustavnom sudu Republike Srpske (u daljem tekstu: Sud) inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Pravilnika o ućlanjenju u Boraćku organizaciju općtine Pale broj: 315-5/15. Inicijativom se, u sućtini, traži ocjena ustavnosti i zakonitosti člana 3. ovog pravilnika, prema kojem svojstvo člana Boraćke organizacije općtine Pale ne mogu steći lica koja obavljaju funkcije u politićkim partijama. Ovakvo rješenje je, prema mišljenju davaoca inicijative, u suprotnosti sa članom 10. Ustava Republike Srpske (u daljem tekstu: Ustav). Davalac inicijative istiće da je, pozivajući se na osporenu odredbu Pravilnika, a bez potrebnih provjera činjenićnog stanja, Predsjedništvo Boraćke organizacije općtine Pale odbilo njegov zahtjev za prijem u tu organizaciju. Kako se navodi, ovakvu odluku Predsjedništvo je donijelo uprkos činjenici da se radi o licu koje je ućesnik proteklog rata, koje je u ratu teško ranjavano, što je uzrokovalo njegov trajni invaliditet.

U odgovoru koji je Sudu dostavio predsjednik Boraćke organizacije općtine Pale se istiće da je Pravilnik o ućlanjenju u Boraćku organizaciju općtine Pale donesen u skladu sa Statutom ove organizacije, te da je zahtjev davaoca inicijative za ćlanstvo u istoj odbijen saglasno ćlanu 3. tog pravilnika.

Pravilnik o ućlanjenju u Boraćku organizaciju općtine Pale broj: 315-5/15 donijelo je Predsjedništvo Boraćke organizacije općtine Pale, pozivajući se na ćlan 36. Statuta Boraćke organizacije općtine Pale.

Ovaj Pravilnik, pored općtih odredaba kojima se propisuje ko može postati ćlan Boraćke organizacije općtine Pale (ćl. 1, 2. i 3), sadrži i odredbe kojima se propisuje postupak prijema u ćlanstvo (ćl. 4, 5, 6. i 7) i prava i obaveze ćlana Boraćke organizacije (ćl. 8. i 9).

Konkretno, osporenim ćlanom 3. Pravilnika propisano je da „svojstvo ćlana Boraćke organizacije općtine Pale ne mogu steći lica ratnih vojnih dezertera, lica koja obavljaju funkcije u politićkim partijama, lica koja su ćlanovi neke od organizacija ili udruženja proisteklih iz Odbrambeno-otadžbinskog rata, kao i lica koja su djelovala suprotno interesima Boraćke organizacije i narušavala njen ugled.”

Sud je imao u vidu da je Ustavom utvrđeno: da se ustavno uređenje Republike temelji na vladavini prava (ćlan 5. stav 1. alineja 4), da su građani ravnopravni u slobodama, pravima i dućnostima, jednaki pred zakonom i ućjavaju istu pravnu zaćtitu bez obzira na rasu, pol, jezik, nacionalnu pripadnost, vjeroispovijest, socijalno porijeklo, rođenje, obrazovanje, imovno stanje, politićko i drugo uvjerenje, drućstveni poloćaj ili drugo lićno svojstvo (ćlan 10), da Republika urećuje i obezbjećuje, između ostalog, pravni poloćaj predućeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora (taćka 6. Amandmana XXXII na Ustav, kojim je zamijenjen ćlan 68. Ustava), da zakoni, statuti, drugi propisi i općti akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom, a da propisi i drugi općti akti

moraju biti u saglasnosti sa zakonom (član 108).

Sud je, takođe, uzeo u obzir da je Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” br. 51/01 i 42/05), propisano: da je udruženje u smislu ovog zakona svaki oblik dobrovoljnog povezivanja više fizičkih ili pravnih lica radi unapređenja ili ostvarivanja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja, u skladu sa Ustavom i zakonom, a čija osnovna svrha nije sticanje dobiti (član 2. stav 1), da statut udruženja sadrži odredbe kojima se, između ostalog, uređuju postupak prijema i isključenja članova, te prava i obaveze članova udruženja (član 12. stav 1. al. 3. i 4), da član udruženja može biti svako fizičko ili pravno lice koje dobrovoljno pristupi udruženju na način propisan statutom (član 14. stav 1), da je skupština obavezni organ udruženja, te da, ako statutom nije drugačije uređeno, skupštinu čine svi članovi udruženja sa jednakim pravom glasa (član 15 st. 1. i 2), da skupština udruženja, između ostalog, donosi statut, njegove izmjene i dopune i druge akte određene statutom, te odlučuje o drugim pitanjima koja nisu u nadležnosti drugog organa (član 16. al. 1. i 6).

Polazeći od sadržaja odredaba člana 12. stav 1. al. 3. i 4. i člana 14. stav 1. Zakona o udruženjima i fondacijama Republike Srpske, a u vezi sa članom 16. alineja 1. istog zakona, Sud je utvrdio da je u isključivoj nadležnosti skupštine udruženja, u konkretnom slučaju Skupštine Boračke organizacije opštine Pale, da statutom uredi postupak prijema i isključenja članova iz ove organizacije, kao i da utvrdi njihova prava i obaveze.

Uzimajući u obzir da je Predsjedništvo Boračke organizacije opštine Pale osporenim Pravilnikom regulisalo predmetna pitanja, Sud je, u kontekstu navedenih zakonskih odredaba, utvrdio da je taj organ prekoračio svoja ovlašćenja, jer je postupao u domenu nadležnosti Skupštine ove organizacije, zbog čega Pravilnik o učlanjenju u Boračku organizaciju opštine Pale, u cjelini, nije u saglasnosti sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske.

Imajući u vidu da Pravilnik nije u saglasnosti sa zakonom, a da prema odredbi člana 108. stav 2. Ustava propisi i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom, navedeni opšti akt nije u saglasnosti ni sa Ustavom.

Takođe, Sud je utvrdio da je propisujući na ovaj način donosilac osporenog Pravilnika postupio i suprotno zajemčenom načelu vladavine prava iz člana 5. stav 1. alineja 4. Ustava.

Kako osporeni Pravilnik o učlanjenju u Boračku organizaciju opštine Pale u cijelosti nije u saglasnosti sa Ustavom i zakonom, razmatranje navoda davaoca inicijative koji se tiču neustavnosti i nezakonitosti člana 3. ovog opšteg akta, prema mišljenju Suda, nije od značaja za odlučivanje u ovoj ustavnopravnoj stvari.

Cijeneći da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno te da prikupljene informacije pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), u ovom predmetu odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Na osnovu izloženog, Sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, Irena Mojović, prof. dr Marko Rajčević i akademik prof. dr Snežana Savić.

Mr Džerard Selman, s.r.